

پرتو مفاهیم قرآنی در اشعار حکیم نباتی

دکتر رسول عبادی^۱، دکتر علی رضانی^۲

۱- استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد اهر، دانشگاه آزاد اسلامی، اهر - ایران

۲- استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد اهر، دانشگاه آزاد اسلامی، اهر - ایران

چکیده

اغلب ادبا و شاعران ادب پارسی و تازی، از همان ابتدای ظهور اسلام که تابش خورشید قرآن کریم به درخشیدن آغاز کرد آنچنان به این کتاب دلبستگی یافتند و بدان اهتمام ورزیدند که این اهتمام و توجه، همه جوانب و ابعاد مختلف قرآن کریم را در برگرفته و تمام زوایای دقیق آن را تحت پوشش قرار داد. دیوان اشعار حکیم نباتی از جمله ارزشمندترین این آثار است که شاعر در سراسر آن به بیان نکات عرفانی و اخلاقی پرداخته و هر نکته‌ای را با مفهومی از یک حدیث و یا یک آیه درآمیخته است. پژوهش حاضر در صدد است تا جلوه‌هایی از پرتو مفاهیم قرآنی را در دیوان اشعار فارسی این شاعر عارف و حکیم برجسته به تصویر بکشد. نتیجه به دست آمده نشان می‌دهد که حکیم نباتی در اشعار خود، بیشتر از آرایه تلمیح سپس اقتباس استفاده کرده و در سطح پایین تری نسبت به آن دو از آرایه تضمین بهره جسته است. همچنین وی از اکثر سوره‌های قرآن علی‌الخصوص سوره‌های مکی الهام گرفته و سوره‌های اعراف، بقره، یوسف و آل عمران به ترتیب بیشترین بسامد را به خود اختصاص داده‌اند.

واژگان کلیدی: اقتباس، تلمیح، حکیم نباتی، دیوان شعر، قرآن.